

TRUMP: VI ER IKKE I HANDELSKRIG MED KINA. DEN KRIG BLEV TABT FOR MANGE ÅR SIDEN

(CNBC 4.APRIL 2018)

Af Asger Aamund, 29. august 2019

Vestlige medier og politikere taler ustandselig om "Trumps handelskrig mod Kina". Heri ligger den gængse opfattelse, at Kina er ofret og præsident Trump aggressoren. Denne holdning afspejler langt fra virkeligheden, men hvad Trump angår, er det jo bare daglig kost. Siden formand Maos død har det nye Kina i de vestlige demokratier oparbejdet en betydelig fond af velvilje, sympati og tolerance næsten uanset, hvad de har gang i. Vi var vel kun en lille håndfuld danskere, der havde mulighed for længere ophold og rejser i Kina mens Kulturrevolutionen raserede landet. Vi kunne med egne øjne bevidne de røde anarkisters grænseløse destruktion af den kinesiske samfundsorden. Da Deng Xiaoping blev statschef efter Maos død i 1976, var vi mange, der var lettede over, at den kinesiske regering fjernede de røde bander fra gaderne og indførte statskapitalisme under kommunistpartiets ledelse.

Få år senere kunne Kina præstere flotte økonomiske vækstrater samtidig med, at regeringen opmuntrede vestlige virksomheder til at søge kommercielt samarbejde med kinesiske partnere. Prisen for et sådant samarbejde var som oftest unfair og urimelig for de vestlige firmaer. Adgangsbilletten var deltagelse i et joint venture, hvor den kinesiske part havde retten til at lede og fordele arbejdet og indtjeningen. Man blev tvunget til at overdrage know how og patentrettigheder. Man kunne kun få eventuelle overskud ud af Kina, hvis joint venture-firmaet kunne indtjene international valuta gennem eksport. Adgangen til det kinesiske marked var brolagt med alle slags handelsrestriktioner, der ikke ramte kinesiske virksomheder, som tværtimod blev støttet med rigelige statssubsidier. Det var op ad bakke, men vi gjorde det alligevel, fordi vi håbede på, at forholdene ville blive normaliseret hen ad vejen og også, fordi de vestlige samfund oprigtigt ønskede at støtte genrejsningen af Kina.

Kinas afgørende gennembrud på verdensmarkedet indtraf i 2001, hvor landet blev optaget i WTO (Verdenshandelsorganisationen), der har til opgave at fjerne handelsbarrierer landene imellem og at mægle i kommercielle konflikter. Kina blev karakteriseret som en ikke-markedsøkonomi og optaget på forventet efterbevilling, idet WTO antog, at Kina i løbet af en årrække ville blive en markedsøkonomi i vestlig forstand. Det er imidlertid ikke sket, og vi må i dag konstatere, at Kina stadig er en statskapitalistisk nation, der udnytter den internationale markedsøkonomi, men ikke er en del af den. Kina er nu verdens største eksportør og råder også over verdens største økonomi målt i købekraft.

Selv om den amerikanske økonomi og beskæftigelse er i vækst, tynges landet af en enorm statsgæld og ikke mindst af et stadigt voksende handelsunderskud, der i 2018 nåede op på 621 milliarder \$ ifølge det amerikanske handelsministerium. Handelsunderskuddet over for Kina var med 419 milliarder \$ det højeste nogensinde. De tidligere præsidenter Clinton, Bush og Obama var alle opmærksomme på problemerne med Kina, men gjorde intet ved denne højst brisante sag. Der var jo ofte et genvalg at tage hensyn til, og man ville helst forlade den offentlige scene med en blank politisk straffeattest. Man skal ikke røre ved den hund, der sover, siger et gammelt ord, og det lod de så være med. Det er således ikke præsident Trump, der har indledt en handelskrig mod uskyldige Kina, men tværtimod Kina, der på groveste vis har udnyttet sit medlemskab af WTO til at berige sig på bekostning af alle andre. Ifølge CNBC er 20 procent af USA's største koncerner blevet frataget patenter og teknologi, som er havnet i kinesiske virksomheder, hvilket US National Security Agency omtaler som den mest omfattende ulovlige overførsel af værdier i historien. Selv det ellers skræmte og ængstelige EU har endelig reageret på de kinesiske røvertogter. EU har indklaget Kina

for WTO, og i den anledning udtale handelskommissær Cecilia Malmstrøm: ” Vi kan ikke tillade noget land at tvinge vores virksomheder til at aflevere deres hårdt tjente teknologi ved landegrænsen. Det er imod alt, hvad WTO står for”(Wikipedia).

Præsident Trump har nu givet den sovende hund et ordentligt spark i rumpetten. Trump har ret i, at handelskrigen blev tabt under de forrige dovne USA-præsidenter. Han har ikke stærke nok kort på hånden til at vende slaget, men han kæmper for at begrænse nederlaget og for at rette noget op på handelsunderskuddet over for Kina. Det ville hjælpe svært på sagen, hvis EU for en gangs skyld kunne vise sig solidarisk med USA i denne livsvigtige opgave for begge parter. Men hadet til Trump skygger nok for klarsynet og ansvarligheden, så vi må vente tålmodigt på en løsning mindst fem år endnu.